

کورِه که، مشکه کویره که،

ریوی و نه سپه که

نووسینی: چارلی ماکیسی

مستهفا ئیبراهیم کردوویه به کوردی

نوسەر به ره مه که ی پیشکش کردووه به دایکه میهره بانه که ی و سه گه که ی، منیش
وهرگیرانه که ی پیشکش ده که م به هه موو نه وانه ی به دوا ی ماله وده دا ده که رین.

مسته فا ئیبراهیم، ۲۰۲۳/۱/۲۷

پیشه کی وەرگیر:

به ناوی خودا، ده میکه له هه ولدام کتیبیک
 وەر بگێرمه سهر زمانی کوردی، دهستم به
 زۆریک کرد و وازم لیهێنان به لام
 نه متوانی دهست له مه یان هه لگرم.

ده توانم بلیم شاکاریکی بی وینه یه،
 وه لامي زور پرسیاری تیدایه و زور
 پرسیاریشت بو دروست دهکات.

ئه وهی وهرمگێراوه مهرج نییه به ته واوی
 لی تیگه یشتیم، به لام به پای من کورپه که
 که سی یه که می چیرۆکه که یه و
 هاوړیکانیشی ته واوکه ری ئه ون
 (قوناغه کانی ژیا نی مرۆف). کیکی
 مشکه کویر هه ز و ئاره زووه کانی مرۆفه،
 ئه وهی هه مووکاتییک ده مانه وی.

بیخوینه وه و له کو تایدای خۆت بریار بده.
 ئه مه کاری مرۆفه، که وایه بی هه له نابی.
 له که موکوړی ببورن.

پيشه‌كي نووسەر:

سلاو

تۆ له سه‌ره‌تاوه ده‌ست پي‌ده‌كه‌يت، ئه‌مه مه‌زنه. من وا
راها تووم له ناوه‌پاسته‌وه ده‌ست پي‌كه‌م، وه هه‌رگيز پيشه‌كي
ناخوينمه‌وه. سه‌رسوپه‌ينه‌ره كه من كتبي‌ك ده‌نووسم، چونكه
له خويندنه‌وه ياندا باش نيم.

راستيه‌كه ئه‌وه‌يه كه من پيويستم به وينه‌يه، ئه‌وان وه‌ك
دوورگه وان، شوينيك بو ئه‌وه‌ي پي‌ي بگه‌ي به ده‌ريايه‌ك له
وشه‌دا.

ئهم كتبي‌ه بو هه‌مووانه، ئه‌گه‌ر تۆ هه‌شت سال يان هه‌ژده
سال بيت - هه‌نديك جار هه‌ستده‌كه‌م هه‌ردوو كيانم.

پيم خو‌شه‌كه‌سيك بيت بتوانيت خۆت بخه‌يته هه‌ر شوينيك،
له هه‌ركاتي‌كدا. له ناوه‌پاست ده‌ست پي‌كه ئه‌گه‌ر چه‌زده‌كه‌ي،
له‌سه‌ري بنووسه و گو‌شه‌كاني بنووشتينه‌وه، به شي‌وه‌يه‌ك
جي‌ي به‌يله وه‌ك ئه‌وه‌ي زۆر به‌كارهاتبي‌ت.

ويىنە كىشراوھكان بە شيۋەيەكى سەرەكى ھى كوپك،
مشكەكوپرەكە، رپويىك و ئەسپەكە. كەمىكت پىدەلئىم
دەربارەيان، ھەرچەندە دلنىام تو لەم چىرۆكە ھەندىك شت
دەبىنى كە من نايانبىنم، بويە خىرا باسى دەكەم.

كورەكە تەنبايە كاتىك بۇ يەكەمجار مشكەكوپرەكە
دەردەكەوئى. پىكەوہ بە سەيركردنى چۆلەوانى كات
بەسەردەبەن. واى بۇ دەچم چۆلەوانىيەكە كەمىك لە ژيان
دەچئى - ترسناكە ھەندىك كات، بەلام جوانە.

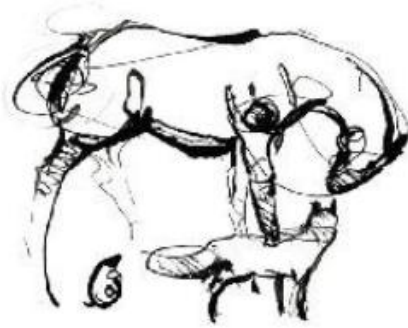
لە گەران و سەرگەردانىيەكەياندا چاويان بە رپويىكە
دەكەوئى. بىننى رپويىكە ئاسان نابىت ئەگەر تو
مشكەكوپرەكە بيت.

كورەكە پراوپرە لە پرسىيار و مشكەكوپرەكە تەماحى كىك
دەكات، رپويىكە زياتر بىدەنگ و وريايە چونكە ژيان ئازارى
داوہ.

ئەسپەكە گەرەتەرتەن شت بوو كە بېنەن، وە نەرم و نەنتەرتەن.

ئەوان ھەمووئەن جەئەز بوون، وەك ئېمە، وە ھەرىكەتەن خەلى لائەزى خۇى ھەىە. مە دەتەنم لە ھەر چەئەنئەن خۇم بېنەن، بېگۇمان تۇش دەتەنئەت.

سەركېشەكەنەن لە بەھاردا رۇودەن كە ساتەك بەفر دەبارەت، وە ساتەكى تر خۇر دەدرەوشەتەو، ئەمەش ھەرەھا كەمەك لە ژەن دەچەت - كە لە ماوہەكى كورتدا لە بارودۇخەكەو دەگۇرئ بۇىەكەكى تر.

هیوادارم ئەم کتیبە هانت بدات، له وانەیه، بۆ ژیانکردنیکی بویرانه و میهره بان بوون له گەل خۆت و ئەوانی تردا. وه بۆ داواکردنی یارمەتی کاتیک پیویستت پییه تی - ئەمه هه موو کات کارئیکی ئازایانه یه بۆ کردن.

که ئەم کتیبەم دەنوسی زۆر جار پرسیارم دەکرد، من کیم له سەر ئەم زهویه تا ئەم کاره بکه م؟ به لام وهک ئه سپه که ده لئ:

" پاستی شتیکه هه مووان ده یکه ن (و ده یلین) ئەگەر به ته واوایش بۆی ئاماده نه بن "

بۆیه منیش ده لیم متمانه ت به خۆت بی ت و به دوایی خه ونه کانت بکه وه - ئەم کتیبەش یه کیکه له خه ونه کانی من.

هیوادارم چیژی لئ وه ربگریت و خۆشه ویستییه کی زۆر بۆ تو.

سو پاس.

" سلاو "

مشکه کویره که وتی: "من زۆر بچووکم".

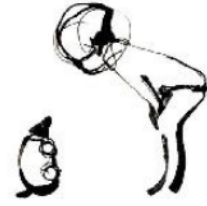
کورەکهش وه لامي دایه وه:

"به لئی"

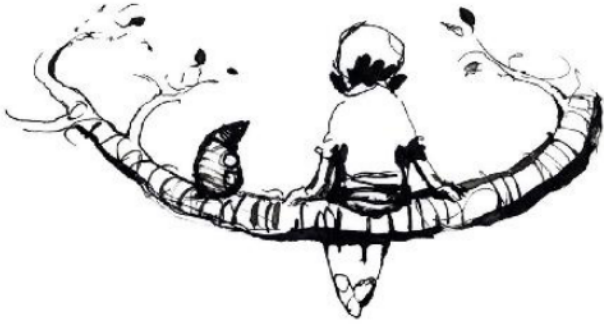
"به لام تو ده توانی

جیاوازییه کی گه وه

دروست بکهیت".

"دهته وئى ببیت به چى کاتیک گه وره بوویت؟"

کورپه که وتى: میهره بان.

کورەکه پرسى: " پیت وایه سه رکه وتن چیه؟ "

مشکه کویرهکه وه لامى دایه وه: " خوشویستنیه تی . "

(ئوهت خوشبویت که دهیکه یت).

کورپه که پرسى: " هيچ وتهيه كى دلخوازت ههيه؟ "

مشكه كویره كه وتى: " به لى . "

- چييه؟

- نه گهر له جارى يه كه مدا

سه ركه وتوو نه بوويت، هه نديك كيك بخو.

- تیده گم، جا نه مه سوو دی ده بییت؟

- هه موو کاتیک.

" باشه، سلاو "

مشکہ کویرہ کہ وتی: " کیکیکی بہ تامت پیئدہ دم."

کورہ کہ پرسی: " پیمی دہدہیت؟ "

- بہ لی.

- کوا؟ له کوئیہ؟

مشکہ کویرہ کہ وتی: من حوار دم.

- ئو.

- بہ لام من کیکیکی ترت پیئدہ دم.

- پیمی دہدہیت؟ کوا؟ ئہمہ یان له کوئیہ؟

- وا پیئدہ چی ہمان شت بو ئہمہ شیان روویداییت.

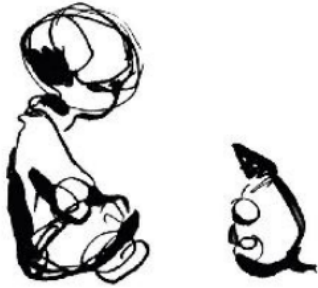

" تہنہا تامیکی بچووک "

" بهرای تو گه وره ترين کات به فيرؤدان چييه؟ "

" پرسيار دهکهم ئايا قوتابخانهی فيرنه بوون ههيه؟ "

مشکه کويژهکه وتی: " بهراوردکردنی خۆت به وانی تر . "

" زوربهى ئه و مشكه كويړانهى ده ياننا سم ئاوات
 ده خوازن كه متر گوڼيان بۇ ترسه كانيان بگرتايه و
 زياتر بۇ خه ونه كانيان ."

"ئەو چىيە لەوى؟"

"ويناى ئەو بکە ئىمە چۆن دەبووين ئەگەر کەمتر
بترساباين."

مشکە کویرهکە وتى: چۆلە وانىيە، لىي مەترسە.

- مشكه كويړه كه وه لامى دايه وه:

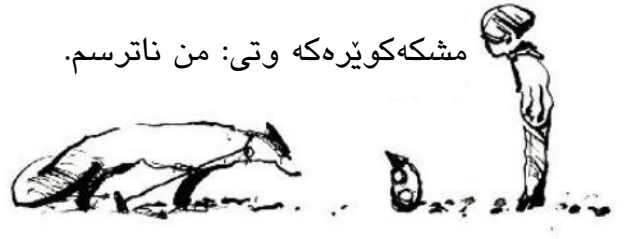
- نه گهر به ته له كه وه بمينينه وه, دهمريت.

بويه مشكه كويړه كه ته لى ته له كه ي به ددانه بچووكه كاني
كروشت (جووى) و پچراندى.

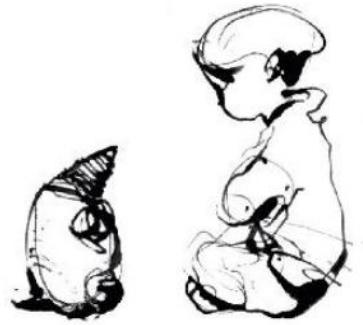
مشكه كويړه كه وتى: من ناترسم.

" نه گهر به م ته له يه وه نه بوومايه, دهمكوشنتيت "

پيوى واى وت.

" يه كيك له گوره ترين نازاديه كانمان نه وه يه كه چوڼ
كاردانه وه مان بو شته كان ده بيت "

" من فیرووم چۆن له ئیستادا بژیم ."

کورە پرسى: چۆن؟

- شوینیکى بیدەنگ دەدۆزمەوه و چاوهکانم
دادهخەم و هەناسە دەدەم ...

- باشە، ئەى دواتر؟
- دواتر سەرنج دەدەم.
- سەرنجى چى دەدەیت؟

مشکه کویرهکه وتى: کىک.

" ئۇو سەرسامكەر نىيە؟ ئىمە تەنھا دەتوانىن
دەرەوھمان بىيىن لەكاتىكدا بەنزيكەيى زۆربەي شتەكان
لە ناوھوھماندا پوو دەدەن."

"ئاگاداربه نه..."

"...که‌ویت."

" جوانیہ کی زور کہ پیویستہ ٹاگاداری بین ."

مشكه كویرهكه وتی: " میهره بان بوون له گه ل خۆتدا
یه کێكه له گه وره ترین میهره باننیه كان."

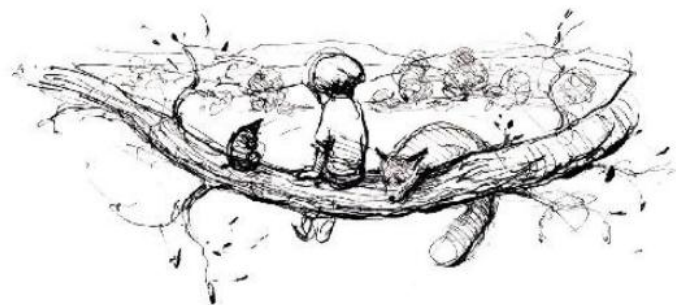

مشكه كوپره كه دريژه ي دايي: " ئيمه زورجار چاوه پروانى
ميهره بانين... به لام دهكړي ميهره بان بوون له گه ل خوتدا
له ئيستاوه دهست پي بكات ."

" زورجار سه ختتيرين كه س كه ليى خوشبيت، خوتيت "

كورهكه وتى: هه نديك كات هه ست ده كه م وون بووم.

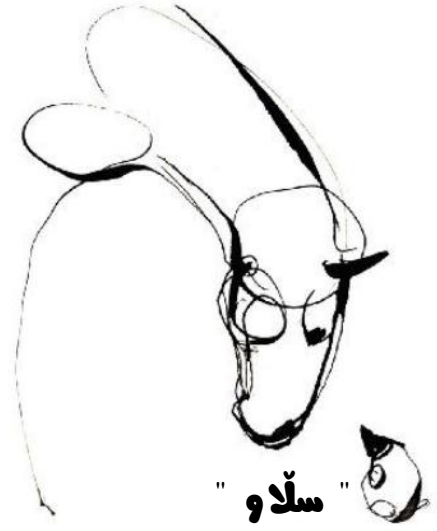

مشكه كویره كه له وه لامدا وتى: منيش هه روا. به لام ئيمه
تومان خوشده وئى، و خوشه ويستی ده تگه بينيته وه
ماله وه.

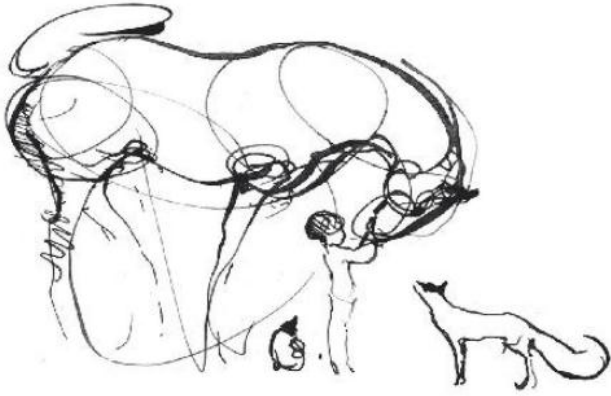
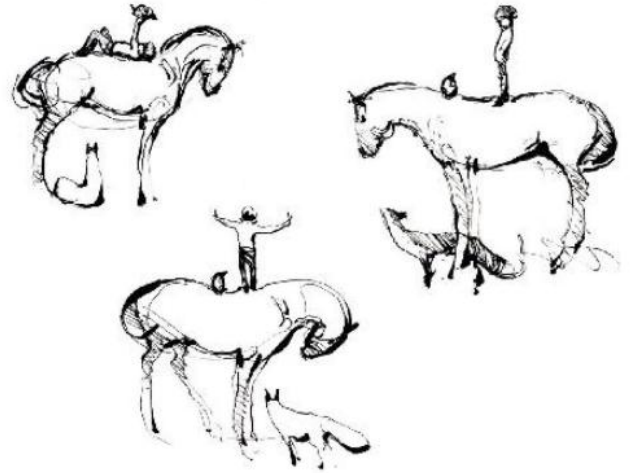
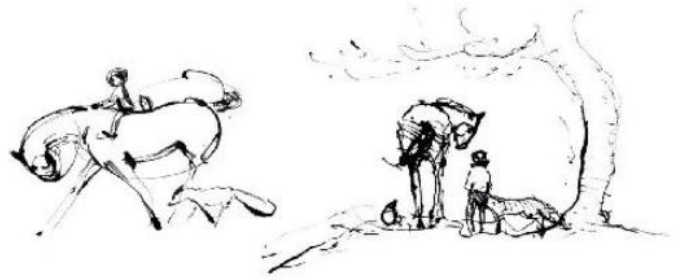

مشکه‌کویره‌که وتی: " پیّم وایه هه‌موو که‌سه‌کان ته‌نھا
هه‌ولده‌دهن بگه‌نه ماله‌وه."

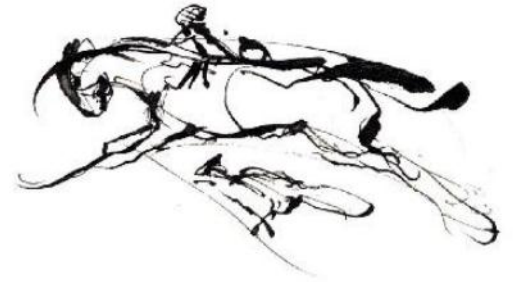
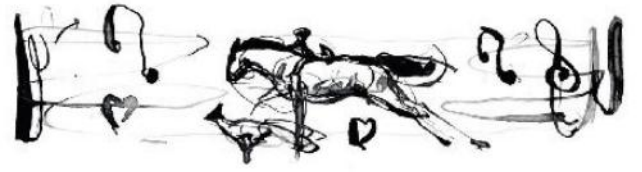

کورہ کہ ئہ مجارہ پرسی: " نہ کردنی ہیچ شتیک له گهل
 هاوریکانت هه رگیز ئه وه نییه که هیچت نه کردبی، وایه؟ "

مشکه کو پیرہ کہ وتی: " نه خیر ."

"تۆ ده‌که‌ویت - به‌لام من له‌گه‌لتم."

ئەسپەكە وتى: " ھەموو كەسنىڭ كەملىك دەترسىى ."

" بەلام ئىمە كەمتر دەترسىن پىكەوہ ."

" فرمىسكەكانت دەپژىن

بەھۆكارىك وە

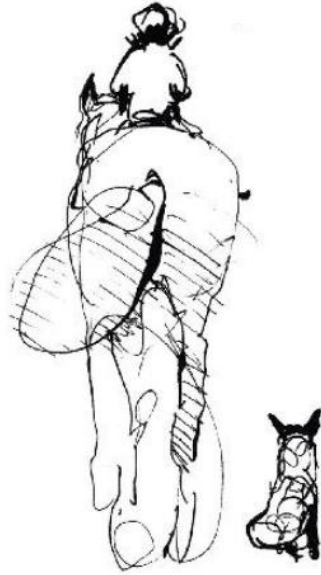
ئەوان ھىزى

تۆن, نەك

لاوازىت ."

کورہ کہ پرسى: " بویرانه ترین شتیک که تا ئیستا
وتبیتت چییه؟ "

ئہ سپہ کہ له وه لامدا وتى: " یارمه تی ."

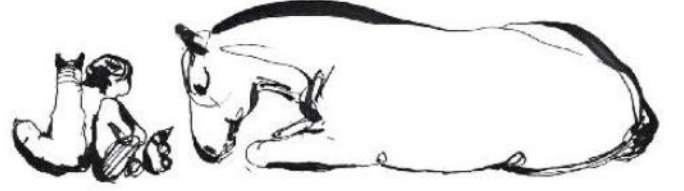
ئەسپەكە وتى: "داواكردنى يارمەتى كۆلدىن نىيە."

"بەلكو رەتكردنەوہى ئەوہىە كە كۆل بدەيت."

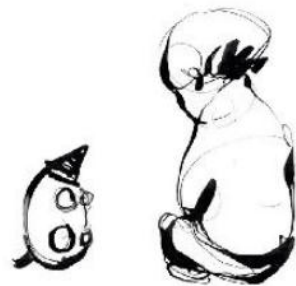
كوپەكە پرسى: "چ كاتى لە بەھىزترىن ئاستتدا بوويت؟"

"كاتىك تواناى پيشاندانى لاوازى خۆم ھەبوو."

" هه نديك جار نه وهی ئیوه ده زانن من كه سټكي ئاساييم،
نيگه رانم دهكات " كوره كه وای وت.

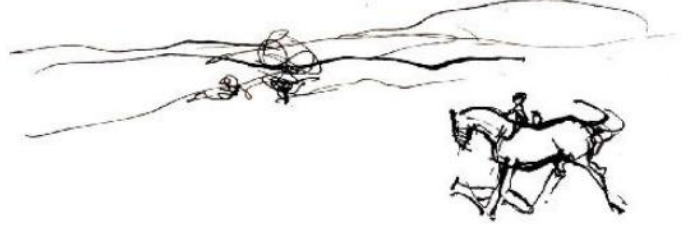
مشكه كويړه كه وه لامي دايه وه: " خوشه ويستی پيويستی
به وه نييه تو سهيروسه مه ره و نائاسايي بيت "

ئەسپەكە ووتى: " ھەموومان پېويستمان بە ھۆكارىكە تا بەردەوام بىن."

" ھۆكارەكەى ئىوہ چىيە؟ "

مشكە كوئىرەكە وتى: " كىك."

پىويەكە وتى: " ئىوہ، ھەرسىكتان."

كوپەكە وتى: " گەيشتن بە مالەوہ."

مشكه كویرهكه وتی: " شتیکی باشتر له کیکم دۆزیوه ته وه ."

كورهكه وتی: " نه خیر، وانیه ."

- با، دۆزیومه ته وه.

- چیه؟

- باوه شیک، ئه مه یان بۆ کاتیکی زیاتر ده مینیتته وه.

ئەسپەكە وتى: "ھىچ شتىك بە مېھرەبانى ناگات."

" بە ھىمنىەوہ لەسەر ووی ھەموو شتىكدايە ."

ئەسپەکه وتی: "هەندیک کات".

کورەکه پرسى: "هەندیک کات چی؟"

ئەسپەکه وتی: "هەندیک کات تەنھا هەستانەو و"

بەردەوام بوون، ئازایەتی و مەزنیە."

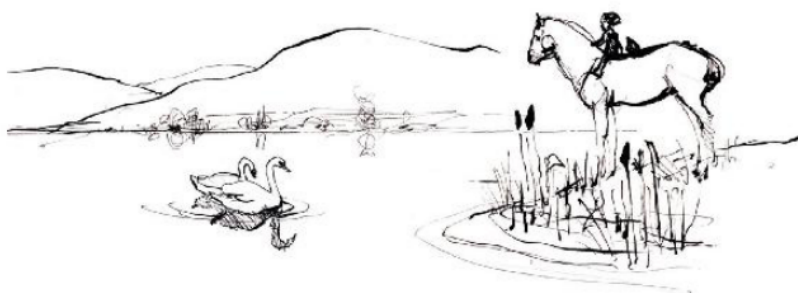

مشكەكوپرهكه وتى: "گوره ترين خوفرىودان"

"ئوهيه كه دهپت ژيان تهواو و بىعەيب بىت"

كورهكه پرسىارى كرد: "چون پيکهوه و تهواو
دهردهكهون؟"

ئەسپەكه لهوه لاميدا: "له ژیرهوه جوولهيهكى زور و
لهسهرخۆ ههيه, (به قاچهکانيان, ئەمەش واتا هېچ
شتىكى گوره و باش به ئاسانى به دەست نايەت)"

۵

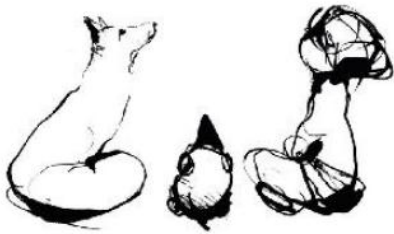
کوره‌که پرسى: "ئه‌مه مانگه؟"

مشکه‌کویره‌که‌ش وتى: "ئه‌وه په‌له‌ى

کوپیکی چایه، وه کاتیک چا‌ه‌بیت، کیکیش

هه‌یه."

"به مه‌راق و زانینخواز به."

”ژيان قورسە، بەلام تو خوشويستراويت.”

كورهكه پرسى: "كه وايه هه موو شتيك له بارهه ده زانن؟"
ئهسپهكه وتى: "به لئى".

- وه هيشتا خوشتان دهويم؟

- زياتریش خوشمانده وئيت.

كورهكه وتى: " هه ندىك جار پىم وايه له خۆم زياتر
باوه پت پىمه ."

ئەسپهكه وتى: " خۆشت به وه دهگه يت ."

پړیویهكه وتی: " راستگۆ بم، زۆربه كات وا ههست
دهكه م هیچی سهرنجراكیشم نییه بۆ وتن."

ئهسپهكه وتی: " راستگۆبوون ههموو كات
سهرنجراكیشه."

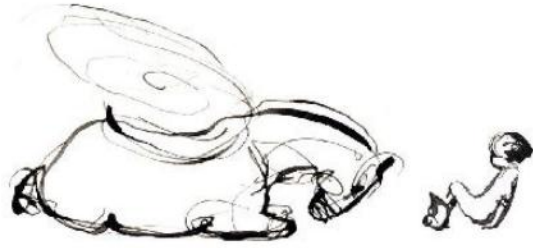
كورهكه به چرپه وتی: " به راستی پړیویهكه ههركیز قسه
ناكات."

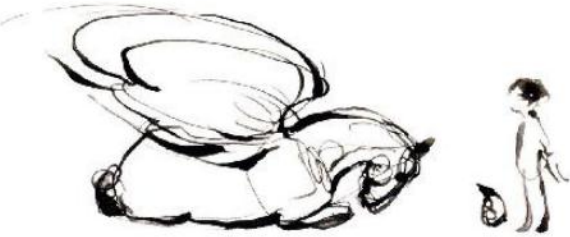
ئهسپهكه وتی: " نهخیر، وه خۆشه كه ئهویش له گه لمانه."

" باشه, ئېمه خوشمانده وئيت "

ئەگەر بېتو بتوانى بفرى يان نا .

ئەسپەكە وتى: " شتىك ههيه پيم نه وتون .

كورەكە پرسى: " چييه؟ "

- من دەتوانم بفرم, بەلام وهستام, چونكه ئەوه

وايده کرد ئەسپەکانى تر ئيرهیى بهرن.

مشکه‌کویره‌که پرسى: " ئايا په‌رداخه‌که‌ت نيوهى
پره يان نيوهى به‌تال؟ "

کوره‌که وتى: " پيم وايه سوپاسگوزاريم چونکه
په‌رداخیکم هه‌يه . "

ئەسپەكە وتى: "ئىمە ھىچ نازانين دەربارەى سبەينى،
ئەوہى پيويستە بيزانين ئەوہى يەكترمان خۇشبوئيت."

... "کاتیک هه‌وره تاریکه‌کان دین..."

... به‌رده‌وام به."

" كاتيك شته گه وره كان له كوئنترپول دهرده چن ...

... سه رنج بڅه سه ر ئه و شته ي كه به پاستي

خوشت دهوي و له به رده مته ."

” نه‌م زریان و ره‌شه‌بایه تیده‌په‌ریت ”.

دوایی زریان و پشه‌باکه..

ئه‌سپه‌که وتی: "به‌لی، به‌لام سه‌یرکه له ریگیه‌کی چه‌ند
دووریشه‌وه هاتووین."

کوره‌که ئاهیکی هه‌لکیشا و وتی: "ریگیه‌کی زۆر
دووردریژمان ماوه."

مشكە كۆپرەكە وتى: " ھەندى جارى دەمەوى بلىم:
ھەمووتانم خۇش دەھەوى. بەلام دەزانم قورسە "

كۆپرەكە وتى: جا دەيلى؟

- بەلى، ھەربۆيە شە شتى تر دەلىم وەك: خۇشچالم
كە ھەموومان لىرەين.
- باشە.

" خۇشچالم كە ھەموومان لىرەين "

" ئىمەش زۆر خۇشچالين كە تو لىرەيت "

مشکه‌کویره‌که وتی: "باشترین شت که درکت پی
کردووہ چییہ؟"

کوره‌که وتی: "ئەوہیہ که من بەسم، وەک ئەوہی ہەم."

(گەر کہ سێ بەراستی تۆی بووی، پیویستە وەکو
ئەوہی ہەی قبولت بکات).

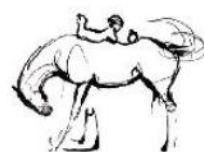
كورهكه چرپاندى: " زانيم بۇچى ئىمه لىرهين ."

مشكهكويرهكه وتى: " بۇ كىك؟ "

كورهكه وتى: " بۇ خوشويستن ."

ئەسپهكه وتى: " وه خوشويستراو بين ."

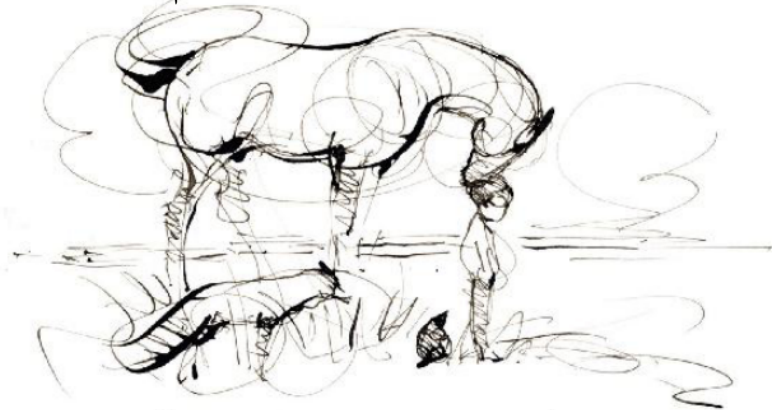

کورہکھ وتی: " ئیمہ چی دہکھین کاتیک دلمان نازاری
پیدہگات؟ "

ئہ سپہکھ لہوہ لامدا وتی: " بہ ہاوپئیہ تی دہیپچینہوہ،
کات و فرمیسکہ کان ہاوبہش دہکھین، تاکو دووبارہ
دلہکان گہشبین و بہہیوا دہبنہوہ ."

" ھەمىشە بىرت بىت تو شتىكى گرنگىت، گرنگىت و
خوشويستراويت، وہ تو شتانىك دەھىننيتە ئەم جىھانە وہ

كە ھىچ كەسىكى تر ناتوانى بيانھىنى ."

كوپەكە پرسى: " ھىچ ئاموژگار بىھەكى ترت ھەيە؟ "

ئەسپەكە وتى: " ھەرگىز بە شىۋازى مامەلە كردنت بەھا
و نرخی خۆت پىۋانە مەكە ."

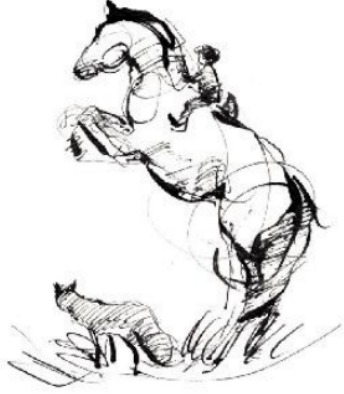
(چونكە شىۋازى مامەلە كردنت لەگەل كەسەكان جىاوازه
بەپىى جىاوازي خۆيان).

"مال هه‌میشه شوینیک نییه، وایه؟"

(له‌هه‌رشوینیکی ئه‌م جیهانه، گه‌رمی و پووناکی و
میهره‌بانی هه‌بوو، تو له‌ماله‌وه‌یت)

سہیرکہ لہ ریگاہیہ کی چند دوورہ وہ ہاتووین.

" هندی جار هموو ئهوهی دهیبیستیت

دهربارهی رق و کینهیه،

به لام خوشه ویستییه کی

زیاتر له وهی بتوانیت وینای

بکهیت، له م جیهانه دا ههیه."

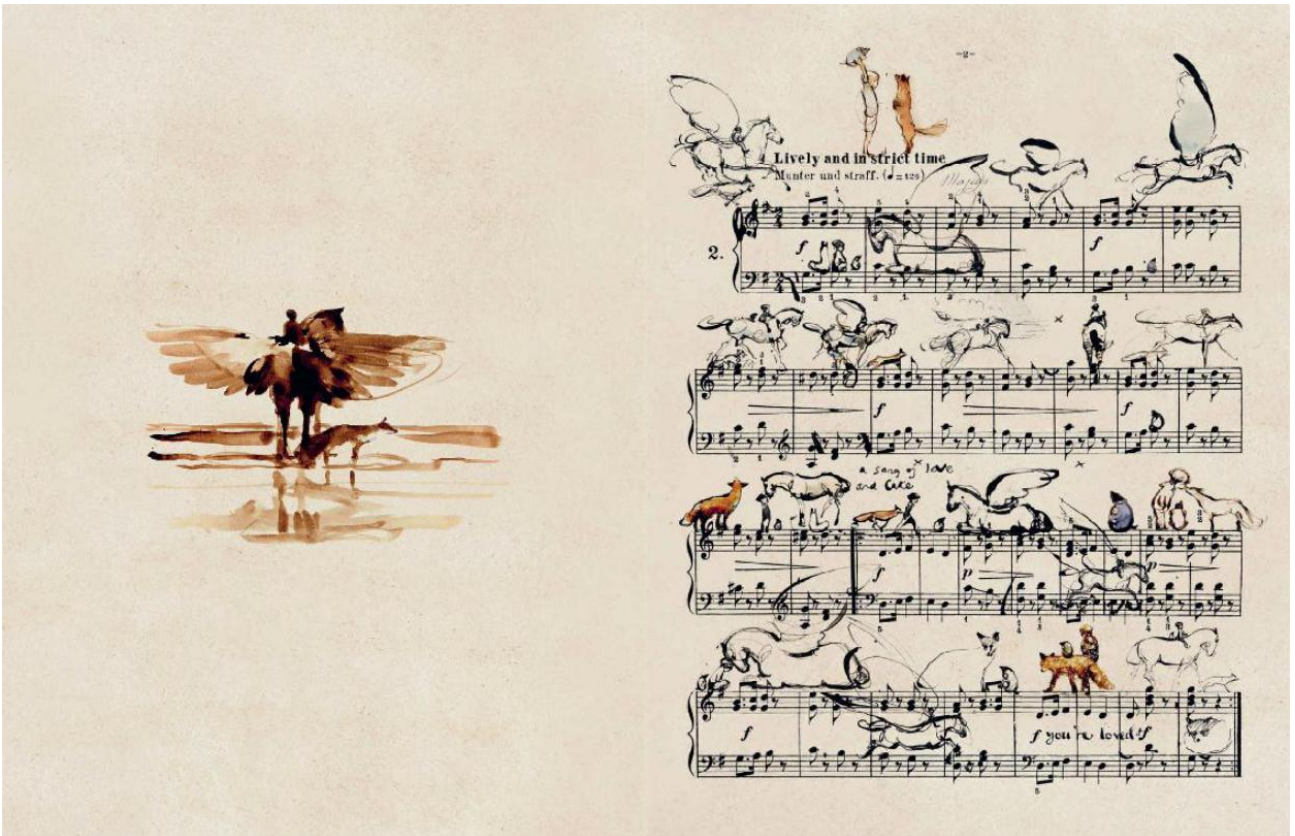

ئەو ەى خويندەتەو ە زۆر يە دەربارەى ھاورپيەتى بوو،
و ە بەدلىياييەو ە ئەمە بوونى نەدەبوو گەر ھاورپيگانم
نەبوونايە، نزيكترينيان براكەم، ئىنجا ھاورپياني
زانكۆم، محمد، سارا و ھەموو ئەوانەى تر.. و ە
ئەوانەى خۆشياندەو يىم و خۆشمدەو يىن، سوپاسى
تايبەت بۆ ھەر ھەموويان. و ە تايبەتترين كەسى ژيان،
پيش ھەمووان سوپاس بۆ تۆ. و ە تۆى خوينەر..

دووبارە دەليمەو ە ئەمە كارى مرۆفە و شايەنى ھەلە
و كەموكوپيە، بۆيە ببورن بۆ ھەر كەموكوپيەك. من
تەواوى ھەولى خۆم دا و ھەموو كارەكانى خۆم
كردم، تا بگات بە دەستى تۆ...

ريز و خۆشەويستى زۆر بۆ تۆ.

مستەفا، ۲۰۲۳/۲/۱

The Boy, the Mole, the Fox and the Horse

Written by: Charlie Mackesy

Translated By: Mustafa Ibrahim